

4.1 Teamleider teelt en arbeid

Algemene informatie

Context van de kwalificatie	<p>De teamleider teelt en arbeid werkt in de primaire sector op een plantenteeltbedrijf. Tot deze subsector behoren de groenteteelt, bollenteelt, bolbloementeelt, potplantenteelt, paddenstoelenteelt, boom- en vaste plantenteelt, fruitteelt, de (snij)bloementeelt en akkerbouw. Er is een grote diversiteit aan bedrijven; hierdoor kan de invulling van het beroep zeer divers zijn.</p> <p>De teamleider teelt en arbeid voert zijn werkzaamheden hoofdzakelijk uit op kantoor. Een klein deel van zijn werkzaamheden wordt uitgevoerd in de kas of op het teeltperceel.</p>
Typerende beroepshouding	<p>De teamleider teelt en arbeid stelt zich zelfstandig en pro-actief op bij de uitvoering van de werkzaamheden. Hij is besluitvaardig en neemt binnen de kaders van zijn functie en zijn verantwoordelijkheden en neemt indien noodzakelijk snel een beslissing over de handelswijze die de situatie vereist. Hij tracht bij alle voorkomende werkzaamheden en het te voeren beleid het milieu te ontzien. Het werken met kwetsbare producten stelt hoge eisen aan de kwaliteit van de te leveren arbeid. Tijdens zijn werk heeft hij continu aandacht voor de productkwaliteit, optimalisering van het arbeidsproces en het eventueel doorvoeren van vernieuwingen. Hij houdt zich op de hoogte van de ontwikkelingen in de sector. De teamleider teelt en arbeid heeft ambitie om zijn bijdrage te leveren aan het verder ontwikkelen van het bedrijf, stelt zich innovatief op en heeft lef om zich te onderscheiden in het werkveld.</p>
Niveau van de beroepsuitoefening	Niveau 4
Rol en verantwoordelijkheden	<p>De teamleider teelt en arbeid heeft een coördinerende, signalerende, controlerende en leidinggevende rol. Hij heeft een voorbeeldrol bij het werken volgens bedrijfsprocedures.</p> <p>Hij heeft een organisatorische rol bij het plannen van de operationele activiteiten. Hij is adviseur van zijn leidinggevende of van het management op basis van zijn deskundigheid.</p> <p>De teamleider teelt en arbeid is verantwoordelijk voor zijn eigen werk en het werk van de medewerkers die hij aanstuurt. Hij heeft de verantwoordelijkheid om de arbeidsproductiviteit binnen de marges te houden, rekening houdend met alle omgevingsfactoren.</p> <p>Hij is verantwoordelijk voor een optimaal arbeidsproces dat voldoet aan de kwaliteitseisen van de gehanteerde zorgsystemen. Het verbeteren van de arbeidsmethoden valt ook onder zijn verantwoordelijkheid. De teamleider teelt en arbeid legt verantwoording af aan zijn direct leidinggevende. Afhankelijk van het bedrijfstype en bedrijfsgrootte is dat de bedrijfsleider of de ondernemer/manager</p>
Complexiteit	<p>De teamleider teelt en arbeid zorgt na overleg met zijn direct leidinggevende voor de voortgang van het arbeidsproces op een teeltbedrijf en een productieve werkomgeving. Hij doorziet de samenhang van de verschillende onderdelen van de teelt zodat hij op adequate wijze de arbeidsinzet kan bepalen, analyseren en op verantwoorde wijze kan bijsturen. Hij lost in overleg met zijn direct leidinggevende complexe knelpunten op het gebied van arbeid op. Hij onderneemt actie bij afwijkende omstandigheden. Zijn kennis van en ervaring bij het aansturen en begeleiden van medewerkers spelen hierbij een onmisbare rol.</p>
Wettelijke beroepsvereisten	Nee
Branche vereisten	Nee
Nederlands en rekenen	<p>In overeenstemming met de wet Referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen zijn de voor het mbo vastgestelde referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen van toepassing. Voor deze kwalificatie zijn het referentieniveau Nederlands en het</p>

	referentieniveau rekenen vastgesteld op 3F. De beroepseisen ten aanzien van Nederlands en rekenen zijn beschreven in deel C van dit dossier.
Moderne vreemde talen	<p>Voor deze kwalificatie zijn de volgende eisen voor beheersing van het Engels van toepassing:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het ERK-niveau B1 is van toepassing op de vaardigheden lezen en luisteren. • het ERK-niveau A2 is van toepassing op de vaardigheden gesprekken voeren, spreken en schrijven. <p>De beroepseisen ten aanzien van een (moderne) vreemde taal (of talen) zijn beschreven in deel C van dit dossier. Het betreft een MVT naar keuze.</p>

2.4 Teamleider teelt en arbeid

Kerntaak 1 Teelt product/gewas

Proces-competentie-matrix Teamleider teelt en arbeid

[illegible]

Betekenis van de kerntaak voor deze kwalificatie

In deze matrix is per kerntaak aangegeven welke competenties aangewend worden bij de uitvoering van de werkprocessen voor deze kwalificatie. Dit is zichtbaar door middel van een kruisje in de matrix.

Detaillering proces-competentie-matrix Teamleider teelt en arbeid

Kerntaak 1 Teelt product/gewas		
1.2 werkproces: Voert teelthandelingen uit		
Omschrijving	De teamleider teelt en arbeid voert de voorkomende teelthandelingen uit vanaf zaaien, planten poten tot aan het oogsten van de producten. Hij bepaalt de oogstrijpheid en oogsttijdstip van het product. Hij draagt zorg voor administratieve gegeven en registreert gegevens.	
Gewenst resultaat	Het gewas wordt geteeld.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Gesprekstechnieken • Inzicht in logistieke processen • Kennis en toepassen van administratieve handelingen • Kennis en toepassen van registratiesystemen • Kennis van apparatuur/machines/installaties, de gebruiksmogelijkheden en de techniek • Kennis van de teelt • Kennis van het gewas en product • Technische kennis • Toepassen oogstechnieken • Toepassen oogstvaardigheden • Toepassen teelttechnieken • Werken met machines 	Beslissen en activiteiten initiëren <ul style="list-style-type: none"> • Beslissingen nemen • Verantwoordelijkheid nemen voor eigen beslissingen en activiteiten 	Hij neemt binnen de kaders van zijn functie op tijd een besluit over het oogsttijdstip van het gewas en neemt de verantwoordelijkheid voor de consequenties van dit besluit zodat er geoogst kan worden.
	Formuleren en rapporteren <ul style="list-style-type: none"> • Nauwkeurig en volledig rapporteren 	Hij registreert en verwerkt volledig en accuraat de gegevens van de teelt zodat deze beschikbaar zijn voor betrokkenen.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden • Vakspecifieke manuele vaardigheden aanwenden 	Hij voert bedreven alle voorkomende teelthandelingen uit en bepaalt op basis van vakkennis en vaktechnisch inzicht de oogstrijpheid van het product.
	Materialen en middelen inzetten <ul style="list-style-type: none"> • Geschikte materialen en middelen kiezen • Materialen en middelen doeltreffend gebruiken • Materialen en middelen doelmatig gebruiken • Goed zorgdragen voor materialen en middelen 	Hij kiest afgestemd op het gewas en de uit te voeren teelt en teelthandelingen de juiste materialen en middelen, gebruikt deze effectief en efficiënt en gaat zorgvuldig met materiaal en middelen om.
	Plannen en organiseren <ul style="list-style-type: none"> • Activiteiten plannen • Mensen en middelen organiseren 	Hij plant de inzet van mensen en middelen waarbij hij effectief en efficiënt gebruikt maakt van de aanwezige capaciteit en zorgt voor de aanwezigheid op het juist moment zodat het teeltproces geen vertraging oploopt.

Kerntaak 1 Teelt product/gewas		
1.3 werkproces: Beheerst verwerking oogst/product		
Omschrijving	De teamleider teelt en arbeid bepaalt de verwerking van het geoogste product. Hij voert de voorkomende verwerkingshandelingen uit en maakt het product gereed voor afzet. Hij selecteert het product en bepaalt de kwaliteit en de geschiktheid voor verdere verwerking. Hij voert het product af naar opslagruimtes. Hij checkt het klimaat in de verwerkings- en/of opslagruimtes. Hij registreert kwaliteits- en opslaggegevens en rapporteert afwijkingen.	
Gewenst resultaat	Het product is be- of verwerkt.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Gesprekstechnieken • Inzicht in logistieke processen • Kennis en toepassen be/verwerken van producten • Kennis en toepassen van administratieve handelingen • Kennis en toepassen van registratiesystemen • Kennis van apparatuur/machines/installaties, de gebruiksmogelijkheden en de techniek • Kennis van de teelt • Kennis van het gewas en product • Technische kennis • Toepassen voedselveiligheid • Werken met machines 	Beslissen en activiteiten initiëren <ul style="list-style-type: none"> • Beslissingen nemen • Verantwoordelijkheid nemen voor eigen beslissingen en activiteiten 	Hij neemt binnen de kaders van zijn functie op tijd een besluit over de bewerking en/of verwerking van het gewas/product en neemt de verantwoordelijkheid voor de consequenties van dit besluit zodat het product verwerkt kan worden.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden 	Hij voert bedreven alle voorkomende be- en/of verwerkingshandelingen en transport uit en bepaalt op basis van vakkennis en vaktechnisch inzicht de be- of verwerking van het product.
	Materialen en middelen inzetten <ul style="list-style-type: none"> • Geschikte materialen en middelen kiezen • Materialen en middelen doeltreffend gebruiken • Materialen en middelen doelmatig gebruiken • Goed zorgdragen voor materialen en middelen 	Hij kiest afgestemd op het product en de uit te voeren be- of verwerkingshandelingen de juiste materialen en middelen, gebruikt deze effectief en efficiënt en gaat zorgvuldig met materiaal en middelen om.
	Formuleren en rapporteren <ul style="list-style-type: none"> • Nauwkeurig en volledig rapporteren 	Hij registreert en verwerkt volledig en accuraat de gegevens van het be- of verwerkingsproces en klimaatgegevens zodat deze beschikbaar zijn voor betrokkenen.

Kerntaak 1 Teelt product/gewas		
1.4 werkproces: Stuurt teeltproces		
Omschrijving	De teamleider teelt en arbeid stuurt het teeltproces. Hij begeleidt in overleg met zijn leidinggevende en/of specialist de groei en zorgt voor een optimale gewasconditie. Hij verricht hiertoe waarnemingen aan het gewas ten aanzien van onder andere de groei van het gewas, het opsporen van ziekten, plagen, bemesting en bodemvruchtbaarheid. Hij beoordeelt de waarnemingen, signaleert eventuele afwijkingen en maakt in overleg met zijn leidinggevende teelttechnische keuzes en onderneemt de benodigde actie.	
Gewenst resultaat	Optimale productie van optimale kwaliteit.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Herkennen afwijkingen teeltproces • Herkennen van afwijkingen aan teelt en gewas • Kennis en toepassen van planningssystemen • Kennis van de teelt • Kennis van groeicondities • Kennis van groeimedum • Kennis van productieproces • Kennis van ziekten, plagen en abiotische afwijkingen • Technische kennis 	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden 	Hij verricht op basis van teelt en gewaskennis waarnemingen aan het gewas en signaleert tegelijkertijd afwijkingen aan gewas, groeimedum en teeltomgeving zodat de teelt bijgestuurd kan worden.
	Analyseren <ul style="list-style-type: none"> • Informatie genereren uit gegevens • Conclusies trekken • Verbanden leggen 	Hij analyseert de genomen waarnemingen waarbij hij gegevens combineert en mogelijke effecten en gevolgen in beeld brengt. Daarbij betreft hij de samenhang tussen de verschillende gegevens en het complexe geheel en trekt op basis de analyse en de beschikbare feiten conclusies over het teeltproces en het gewas.
	Beslissen en activiteiten initiëren <ul style="list-style-type: none"> • Beslissingen nemen • Afgewogen risico's nemen 	Hij bepaalt op basis van de genomen waarnemingen, de getrokken conclusies en mogelijke alternatieven welke acties ondernomen worden om het teeltproces bij te sturen waarbij hij rekening houdt met de voor- en nadelen van mogelijke acties zodat het teeltproces voortdurend verantwoord bijgestuurd wordt.
	Plannen en organiseren <ul style="list-style-type: none"> • Mensen en middelen organiseren 	Hij plant de inzet van mensen en middelen waarbij hij effectief en efficiënt gebruikt maakt van de aanwezige capaciteit en zorgt voor de aanwezigheid op het juiste moment zodat het teeltproces geen vertraging oploopt.
	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Afstemmen 	Hij overlegt met zijn leidinggevende /specialist over het sturen van het teeltproces en de bijbehorende teelttechnische keuzes en acties.

Kerntaak 2 Organiseert teelt en arbeid

Proces-competentie-matrix Teamleider teelt en arbeid

Kerntaak 2 Organiseert teelt en arbeid		Competenties																			
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
		Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen
Werkprocessen																					
2.1	Plant en verdeelt werkzaamheden		x			x												x			
2.2	Begeleidt medewerkers (vaktechnisch)		x	x								x									
2.3	Stuurt medewerkers aan																				
2.4	Bewaakt de voortgang van de werkzaamheden										x	x						x			
2.5	Zorgt voor informatie naar medewerkers					x				x											
2.6	Overlegt over arbeidsbehoefte					x					x			x							
2.7	Overlegt over bedrijfsontwikkeling					x								x							
2.8	Bepaalt personeelsbehoefte					x						x									x

Betekenis van de kerntaak voor deze kwalificatie

In deze matrix is per kerntaak aangegeven welke competenties aangewend worden bij de uitvoering van de werkprocessen voor deze kwalificatie. Dit is zichtbaar door middel van een kruisje in de matrix.

Detaillering proces-competentie-matrix Teamleider teelt en arbeid

Kerntaak 2 Organiseert teelt en arbeid		
2.1 werkproces: Plant en verdeelt werkzaamheden		
Omschrijving	De teamleider teelt en arbeid maakt in overleg met zijn leidinggevende en/of verantwoordelijk specialisten een planning voor de inzet van de medewerkers en kent en werkzaamheden toe aan de medewerker(s). Hij plant de inzet van materiaal en materieel. Hij kent verantwoordelijkheden en bevoegdheden toe.	
Gewenst resultaat	Een reële planning. De werkzaamheden zijn verdeeld en afgestemd op de medewerkers.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Communiceren in moderne vreemde taal • Gesprekstechnieken • Kennis en toepassen van planningssystemen • Kennis van de organisatie 	Aansturen <ul style="list-style-type: none"> • Taken delegeren • Anderen bevoegdheden en verantwoordelijkheden geven 	Hij wijst taken en werkzaamheden en de daarbij behorende bevoegdheden en verantwoordelijkheden toe aan medewerkers rekening houdend met een evenwichtige verdeling van de werkbelasting.
	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Anderen raadplegen en betrekken 	Hij raadpleegt zijn leidinggevende of verantwoordelijk specialist over een evenwichtige verdeling van taken over de betrokken medewerkers zodat de werkzaamheden worden.
	Plannen en organiseren <ul style="list-style-type: none"> • Activiteiten plannen • Mensen en middelen organiseren 	Hij bepaalt welke werkzaamheden wanneer uitgevoerd moeten worden en hoeveel medewerkers en middelen hiervoor nodig zijn en stelt op basis van deze informatie plannings- en werkroosters op zodat er een reële planning ontstaat.

Kerntaak 2 Organiseert teelt en arbeid**2.2 werkproces: Begeleidt medewerkers (vaktechnisch)**

Omschrijving	De teamleider teelt en arbeid geeft de medewerker inzicht in hoe hij zijn werkzaamheden uitvoert en hoe hij deze nog beter kan uitvoeren. Hij signaleert of een medewerker tijdens werkzaamheden ondersteuning nodig heeft en biedt deze als de medewerker dit wenst. Hij houdt in de gaten of de medewerker functioneert volgens de gemaakte afspraken. Hij geeft de medewerker heldere en constructieve feedback en motiveert en stimuleert de medewerker zich verder te ontwikkelen.	
Gewenst resultaat	De medewerker functioneert volgens afspraak. Gemotiveerde medewerkers.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Activeren • Communiceren in moderne vreemde taal • Controleren • Gesprekstechnieken • Kennis en toepassen van planningssystemen • Kennis van de organisatie • Kennis van de teelt	Begeleiden <ul style="list-style-type: none"> • Adviseren • Anderen ontwikkelen • Coachen	Hij adviseert anderen over de aanpak van de werkzaamheden, geeft medewerkers heldere, constructieve en objectieve feedback over hun functioneren en hun prestaties en stimuleert en motiveert de medewerkers zich verder te ontwikkelen door de medewerkers zelf problemen op te laten lossen en oplossingen/alternatieven uit te proberen waarbij hij de begeleiding afstemt op de medewerker zodat de medewerker vaktechnisch begeleid wordt.
	Aansturen <ul style="list-style-type: none"> • Instructies en aanwijzingen geven • Functioneren van mensen controleren	Hij geeft medewerkers instructie en aanwijzingen over de uit te voeren werkzaamheden en houdt in de gaten of de medewerkers functioneren volgens gemaakte afspraken, procedures en richtlijnen zodat de medewerker functioneert volgens afspraak.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Expertise delen	Hij ondersteunt medewerkers door kennis en expertise over de uitvoering van de werkzaamheden op begrijpelijke wijze over te dragen en , toont in de praktijk hoe dingen aangepakt moeten worden en beantwoordt vragen over vakspecialisme adequaat.

Kerntaak 2 Organiseert teelt en arbeid		
2.4 werkproces: Bewaakt de voortgang van de werkzaamheden		
Omschrijving	De teamleider teelt en arbeid bewaakt de uitvoering van de werkzaamheden en grijpt in bij afwijkingen. Hij signaleert knelpunten in de werkuitvoering en rapporteert en/of administreert het verloop van de werkzaamheden. Hij fungeert als aanspreekpunt bij problemen en vragen.	
Gewenst resultaat	De werkzaamheden verlopen volgens planning.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Initiatief nemen • Kennis en toepassen van administratieve handelingen • Kennis van de organisatie 	Plannen en organiseren <ul style="list-style-type: none"> • Voortgang bewaken • Tijd indelen 	Hij bewaakt de voortgang en uitvoering van de werkzaamheden en onderneemt actie om de voortgang bij te sturen zodat de planning gehaald wordt dan wel aangepast.
	Formuleren en rapporteren <ul style="list-style-type: none"> • Nauwkeurig en volledig rapporteren 	Hij rapporteert de voortgang van de werkzaamheden nauwkeurig en volledig aan de leidinggevende of verantwoordelijk specialist zodat betrokkenen op de hoogte zijn.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Expertise delen 	Hij beantwoordt vragen over de werkuitvoering adequaat en geeft advies aan de medewerker bij problemen in de werkuitvoering zodat de werkzaamheden volgens planning kunnen blijven doorgaan.

Kerntaak 2 Organiseert teelt en arbeid		
2.5 werkproces: Zorgt voor informatie naar medewerkers		
Omschrijving	De teamleider teelt en arbeid organiseert periodiek werkoverleg met de medewerker(s) om bedrijfsgerelateerde en werkgerelateerde zaken te bespreken. Hij legt de afspraken vast en bewaakt de naleving van deze afspraken.	
Gewenst resultaat	De medewerkers zijn op de hoogte van zaken die relevant zijn voor hun eigen functioneren en het functioneren van het bedrijf. Een gestructureerd werkoverleg.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> Gesprekstechnieken Verslaglegging 	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> Anderen raadplegen en betrekken Proactief informeren Bijdrage van anderen waarderen 	Hij informeert de medewerkers over bedrijfs- en werkgerelateerde zaken, bespreekt plannen binnen het team en stimuleert medewerkers hun meningen, ideeën, standpunten in te brengen in te brengen en de werkzaamheden mee te evalueren waarbij hij ruimte geeft aan iedereen.
	Presenteren <ul style="list-style-type: none"> Duidelijk uitleggen en toelichten Kernachtig communiceren Op de toehoorder(s) / toeschouwer(s) inspelen 	Hij legt de informatie kort, duidelijk en helder uit, licht de informatie toe en beantwoordt vragen waarbij hij de communicatie afstemt op de medewerkers zodat de informatie gestructureerd en helder is.

Kerntaak 2 Organiseert teelt en arbeid**2.6 werkproces: Overlegt over arbeidsbehoefte**

Omschrijving	De teamleider teelt en arbeid overlegt met de specialisten over de arbeidsbehoefte op korte en middellange termijn. Hij analyseert de invloed van de gewasontwikkeling, weersomstandigheden en kasklimaat en de invloed van de bewerking en verpakking en transportcondities op de arbeidsbehoefte en de kwaliteit van de arbeid. Hij rapporteert zijn bevindingen aan zijn leidinggevende en neemt in overleg met zijn leidinggevende zonodig actie. Hij bespreekt de voorgenomen actie met de specialisten.	
Gewenst resultaat	Arbeidsinzet is afgestemd op de bedrijfsontwikkelingen.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Gesprekstechnieken • Initiatief nemen • Kennis van de organisatie • Kennis van de teelt	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Anderen raadplegen en betrekken • Afstemmen	Hij overlegt met de specialisten over de arbeidsbehoefte op korte en middellange termijn waarbij hij duidelijk rekening houdt met de factoren binnen het bedrijf die de arbeidsbehoefte beïnvloeden en bespreekt naar aanleiding van zijn analyse met zijn leidinggevende mogelijke acties. Daarnaast bespreekt hij met de binnen het bedrijf aanwezige specialisten zijn voorgenomen acties naar aanleiding van de conclusies van de analyse en het overleg met zijn leidinggevende zodat betrokkenen op de hoogte zijn.
	Analyseren <ul style="list-style-type: none"> • Informatie genereren uit gegevens • Gegevens controleren en aannames toetsen • Conclusies trekken • Oplossingen voor problemen bedenken	Hij analyseert de invloed van de gewasontwikkeling, weersomstandigheden en kasklimaat en de invloed van de bewerking en verpakking en transportcondities op de arbeidsbehoefte en de kwaliteit van de arbeid waarbij hij hoofd en bijzaken onderscheidt en alle gegevens in een groter geheel plaatst waarna hij logische conclusies ten aanzien van de arbeid trekt zodat de invloed op de arbeidsbehoefte bekend is.
	Formuleren en rapporteren <ul style="list-style-type: none"> • Nauwkeurig en volledig rapporteren • Structuur aanbrengen	Hij rapporteert de analyse en zijn bevindingen over de arbeidsbehoefte volledig en gestructureerd aan zijn leidinggevende zodat deze volledig geïnformeerd is.

Kerntaak 2 Organiseert teelt en arbeid		
2.7 werkproces: Overlegt over bedrijfsontwikkeling		
Omschrijving	De teamleider teelt en arbeid overlegt met zijn leidinggevende over de bedrijfsontwikkelingen. Hij analyseert in opdracht van zijn leidinggevende wat de invloed van die ontwikkelingen is op de beoogde omvang en het opleidingsniveau van het personeelsbestand op lange termijn. Hij bespreekt de conclusies van zijn analyse met zijn leidinggevende en stemt ze af.	
Gewenst resultaat	Arbeidsinzet is afgestemd op het teeltproces en logistieke proces.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Gesprekstechnieken • Kennis en toepassen personeelsbeleid • Kennis van de ontwikkelingen in de sector • Kennis van de organisatie • Kennis van personeelsontwikkeling 	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Anderen raadplegen en betrekken • Afstemmen • Proactief informeren 	Hij overlegt met zijn leidinggevende en/of andere specialisten binnen het bedrijf over de ontwikkelingen en veranderingen die het bedrijf op korte en middellange termijn te wachten staan en hij bespreekt zijn de conclusies van zijn analyse van markt, sector en maatschappij met zijn direct leidinggevende en/of de andere specialisten binnen het bedrijf en stemt zijn mogelijke acties op het gebied van arbeid in overleg hierop af zodat ontwikkelingen en acties op elkaar afgestemd worden.
	Analyseren <ul style="list-style-type: none"> • Informatie genereren uit gegevens • Informatie uiteenrafelen • Conclusies trekken • Verbanden leggen 	Hij analyseert de gegevens grondig, weet uit de veelheid van informatie de belangrijkste gegevens te halen en legt relaties tussen de gegevens en de betekenis ervan voor het personeelsbestand en opleidingsniveau van het bedrijf waarna hij rationele inschatting maakt van de gevolgen voor het bedrijf voor personeelsbestand op lange termijn zodat het personeelsbeleid hierop afgestemd kan worden.

Kerntaak 2 Organiseert teelt en arbeid		
2.8 werkproces: Bepaalt personeelsbehoefte		
Omschrijving	De teamleider teelt en arbeid stelt in overleg met zijn leidinggevende en de specialisten de behoefte aan personeel vast. Hij gaat na aan welk eisen medewerkers moeten voldoen. Hij maakt op basis van een afweging tussen de kosten en de baten van het in dienst nemen van personeel een voorstel voor zijn leidinggevende/de ondernemer. Hij participeert in het werven van kandidaten voor de betreffende functie of is betrokken bij het uitbesteden ervan. Hij voert (mede) een sollicitatiegesprek en selecteert (mede) een medewerker.	
Gewenst resultaat	Er is vastgesteld hoeveel personeel er nodig is. Overzicht van kosten en baten van het in dienst nemen van personeel. Geschikte medewerkers zijn geselecteerd.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis en toepassen personeelsbeleid • Kennis van de organisatie • Kennis van de teelt • Kennis van personeelsontwikkeling • Kennis van productieproces 	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Afstemmen 	Hij overleg met zijn leidinggevende en de specialisten over de te verwachte behoefte aan personeel zodat de personeelsvraag voor de organisatie helder is.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden 	Hij bepaalt op basis van de gegevens van de specialisten, teeltkennis en vakdeskundigheid de eisen waaraan toekomstige medewerkers moeten voldoen en ondersteund zijn leidinggevend bij het werven van personeel en neemt deel aan de sollicitatiegesprekken.
	Bedrijfsmatig handelen <ul style="list-style-type: none"> • Kostenbewust handelen 	Hij weegt de kosten van het aannemen van personeel en het uitbreiden van het personeelsbestand af tegen de baten die dit oplevert voor de organisatie op korte, middellange en lange termijn en verwerkt dit in een voorstel voor zijn leidinggevende.

Kerntaak 3 Managet het bedrijfsonderdeel

Proces-competentie-matrix Teamleider teelt en arbeid

Kerntaak 3 Managet het bedrijfsonderdeel		Competenties																								
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y
		Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen	Omgaan met verandering en aanpassen	Met druk en tegenslag omgaan	Gedrevenheid en ambitie tonen	Ondernemend en commercieel handelen	Bedrijfsmatig handelen
Werkprocessen																										
3.1	Maakt afdelingsplan																									
3.2	Innoveert afdeling	x				x																			x	x
3.3	Innoveert de onderneming																									
3.4	Analyseert de financiële situatie																									
3.5	Bewaakt uitvoering kwaliteitsbeleid		x			x					x	x								x						
3.6	Zorgt voor ontwikkeling van medewerkers					x				x																
3.7	Analyseert en evalueert (arbeids)proces					x					x	x		x												
3.8	Optimaliseert (arbeids)proces					x						x														x
3.9	Handelt klachten af																									

Kerntaak 3 Managet het bedrijfsonderdeel		Competenties																								
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y
		Beslissen en activiteiten initiëren	Aansturen	Begeleiden	Aandacht en begrip tonen	Samenwerken en overleggen	Ethisch en integer handelen	Relaties bouwen en netwerken	Overtuigen en beïnvloeden	Presenteren	Formuleren en rapporteren	Vakdeskundigheid toepassen	Materialen en middelen inzetten	Analyseren	Onderzoeken	Creëren en innoveren	Leren	Plannen en organiseren	Op de behoeften en verwachtingen van de "Klant" richten	Kwaliteit leveren	Instructies en procedures opvolgen	Omgaan met verandering en aanpassen	Met druk en tegenslag omgaan	Gedrevenheid en ambitie tonen	Ondernemend en commercieel handelen	Bedrijfsmatig handelen
Werkprocessen																										
3.10	Vormt netwerken en maakt hier gebruik van							x																		

Betekenis van de kerntaak voor deze kwalificatie

In deze matrix is per kerntaak aangegeven welke competenties aangewend worden bij de uitvoering van de werkprocessen voor deze kwalificatie. Dit is zichtbaar door middel van een kruisje in de matrix.

Detaillering proces-competentie-matrix Teamleider teelt en arbeid

Kerntaak 3 Managet het bedrijfsonderdeel		
3.2 werkproces: Innoveert afdeling		
Omschrijving	De teamleider teelt en arbeid oriënteert zich op het gebied van ontwikkelingen en innovaties in de branche, met betrekking tot nieuwe productiemethoden of producten. Hij koppelt dit aan kansen en bedreigingen voor de organisaties die voortvloeien uit de marktanalyse. Hij doet op basis hiervan in overleg met zijn leidinggevende voorstellen voor uit te voeren verbeteracties, investeringen, nieuwe productiemethoden of producten. Hij bekijkt hiervoor de mogelijkheden en creëert in overleg met zijn leidinggevende draagvlak in het bedrijf. Hij in overleg met zijn leidinggevende zet voorstellen om in acties.	
Gewenst resultaat	Een concreet op het organisatiebeleid afgestemd plan voor de afdeling waarin voor een langere periode de tactische en operationele doelstellingen staan beschreven.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis en toepassen van zorgsystemen • Kennis van de ontwikkelingen in de sector • Kennis van de organisatie • Kennis van de teelt • Kennis van productieproces 	Bedrijfsmatig handelen <ul style="list-style-type: none"> • Financieel bewustzijn tonen • Inzicht tonen in de dynamiek van de organisatie 	Hij bekijkt de mogelijkheden van verbetervoorstellen voor de organisatie en stemt ze af op het bedrijfsbeleid waarbij hij rekening houdt met financiële en organisatorische aspecten.
	Beslissen en activiteiten initiëren <ul style="list-style-type: none"> • Afgewogen risico's nemen 	Hij neemt weloverwogen risico's in de voorstellen voor verbeteracties, investeringen, nieuwe productiemethoden of producten ten aanzien van de invoering van deze voorstellen.
	Ondernemend en commercieel handelen <ul style="list-style-type: none"> • De markt en de spelers daarin kennen • Kansen en mogelijkheden identificeren en creëren • Kansen en mogelijkheden benutten 	Hij oriënteert zich op ontwikkelingen en innovaties in de branche en koppelt dit aan kansen en bedreigingen voor de organisatie zodat de organisatie is toegerust voor de toekomst.
	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Anderen raadplegen en betrekken • Afstemmen 	Hij raadpleegt zijn leidinggevende en/of andere specialisten en vraagt hun mening over de voorstellen en verbeteracties. Daarnaast legt hij zijn voorstellen en verbeteracties voor aan relevante anderen en bespreekt deze met hen zodat draagvlak in de organisatie wordt gecreëerd.

Kerntaak 3 Managet het bedrijfsonderdeel**3.5 werkproces: Bewaakt uitvoering kwaliteitsbeleid**

Omschrijving	De teamleider teelt en arbeid past de zorgsystemen toe. Hij informeert de medewerkers en bewaakt of er wordt gewerkt volgens de geldende zorgsystemen. Hij houdt administratie bij en levert informatie voor aanpassingen en het ontwikkelen van het systeem aan de beheerder of betrokkenen. Hij formuleert in overleg met en na opdracht van zijn leidinggevende verbetervoorstellen.	
Gewenst resultaat	De medewerkers zijn op de hoogte en werken volgens de geldende zorgsystemen. Signalen voor verbetering van het zorgsysteem worden vertaald in verbetervoorstellen.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis en toepassen kwaliteitsmanagement • Kennis en toepassen van zorgsystemen • Kennis van de organisatie	Aansturen <ul style="list-style-type: none"> • Richting geven • Functioneren van mensen controleren	Hij informeert de medewerkers over de doelen van de zorgsystemen en houdt in de gaten of zij werken volgens de gemaakte afspraken en richtlijnen zodat zij werken volgens de zorgsystemen.
	Formuleren en rapporteren <ul style="list-style-type: none"> • Nauwkeurig en volledig rapporteren • Vlot en bondig formuleren	hij houdt de administratie bij en levert nauwkeurige en volledige documentatie voor aanpassingen en het ontwikkelen van het zorgsysteem aan betrokkenen en schrijft duidelijke, kernachtig geformuleerde verbetervoorstellen, zodat verbeter suggesties adequaat worden verwoord.
	Kwaliteit leveren <ul style="list-style-type: none"> • Kwaliteit- en productiviteitsniveaus bewaken	Hij bewaakt de kwaliteit van het werk aan de hand van de geldende zorgsystemen, zodat de gestelde kwaliteitsdoelen worden behaald.
	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Anderen raadplegen en betrekken • Proactief informeren	Hij zorgt dat betrokkenen goed geïnformeerd zijn over systeem, procedures en resultaten op het gebied van zorgsystemen. Daarnaast levert hij relevante informatie aan aan de beheerder zodat de systemen kunnen worden aangepast. Ook overlegt hij met zijn leidinggevende over mogelijke verbetervoorstellen.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden	Hij kijkt kritisch naar het zorgsysteem en formuleert op basis hiervan verbetervoorstellen.

Kerntaak 3 Managet het bedrijfsonderdeel**3.6 werkproces: Zorgt voor ontwikkeling van medewerkers**

Omschrijving	De teamleider teelt en arbeid informeert in opdracht van zijn leidinggevende werknemers over zaken die het bedrijfsbeleid aangaan en over (technische ontwikkelingen en de consequenties hiervan voor het opleidingsniveau van de medewerkers. Hij stimuleert in overleg met zijn direct leidinggevende de medewerkers om zich verder te ontwikkelen.	
Gewenst resultaat	Werknemers binnen het bedrijf worden tijdig en duidelijk geïnformeerd en voorgelicht over wat van hen verwacht wordt en wat hen te wachten staat.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Communiceren in moderne vreemde taal • Kennis van de ontwikkelingen in de sector • Kennis van personeelsontwikkeling	<ul style="list-style-type: none"> • Samenwerken en overleggen • Afstemmen • Proactief informeren	Hij overlegt met zijn leidinggevende over de ontwikkeling van medewerkers en informeert hen over het bedrijfsbeleid, de (technische)ontwikkelingen en de consequenties hiervan voor hun persoonlijke ontwikkeling/ scholing.
	<ul style="list-style-type: none"> • Presenteren • Duidelijk uitleggen en toelichten • Enthousiasme uitstralen	Hij legt zaken betreffende de ontwikkeling van personeel duidelijke en helder uit waarbij hij enthousiasme uitstraalt.

Kerntaak 3 Managet het bedrijfsonderdeel**3.7 werkproces: Analyseert en evalueert (arbeids)proces**

Omschrijving	De teamleider teelt en arbeid analyseert op basis van resultaten en meetwaarden de productiviteit en de kwaliteit van de geleverde arbeid. Bij afwijkingen ten opzichte van de planning en kwaliteitsnormen herleidt hij deze tot technische oorzaken, productinvloeden, personele invloeden en/of omgevingsinvloeden. Hij registreert de gegevens en informeert in overleg met zijn leidinggevende de betrokkenen. Hij evalueert op basis van de analysegegevens het arbeidsproces en stuurt dit in overleg/onder begeleiding van zijn leidinggevende bij. Hij bespreekt zijn bevindingen met zijn leidinggevende en andere betrokkenen en stemt de bevindingen met hen af.	
Gewenst resultaat	Oorzaken van afwijkingen ten opzichte van de planning zijn opgespoord en gemeld aan betrokkenen. Het arbeidsproces is bijgestuurd.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Gesprekstechnieken • Kennis en toepassen evaluatietechnieken • Kennis van arbeidsprocessen • Kennis van de organisatie • Kennis van de teelt	Analyseren <ul style="list-style-type: none"> • Informatie genereren uit gegevens • Verbanden leggen	Hij analyseert op basis van resultaten en meetwaarden de productiviteit en de kwaliteit van de geleverde arbeid waarbij hij relaties legt tussen de afwijking van de planning en kwaliteitsnormen en mogelijke oorzaken en/of productinvloeden, personele invloeden en/of omgevingsinvloeden en de samenhang ervan met de gehele bedrijfsvoering meeneemt.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden	Hij stuurt op basis van de analysegegevens, zijn vakkennis en de teelt het arbeidsproces bij zodat de arbeid afgestemd is op de vraag vanuit het teeltproces.
	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Afstemmen • Proactief informeren	Hij overlegt met zijn leidinggevende welke acties/maatregelen genomen moeten om het arbeidsproces bij te sturen en informeert de overige specialisten over de te nemen acties zodat betrokkenen goed op de hoogte zijn.
	Formuleren en rapporteren <ul style="list-style-type: none"> • Nauwkeurig en volledig rapporteren	Hij registreert en rapporteert nauwkeurig en bedreven gegevens en kengetallen over het arbeids- en teeltproces zodat deze beschikbaar zijn voor analyses.

Kerntaak 3 Managet het bedrijfsonderdeel		
3.8 werkproces: Optimaliseert (arbeids)proces		
Omschrijving	De teamleider teelt en arbeid optimaliseert in overleg met zijn leidinggevende en of verantwoordelijk specialisten de arbeidsinzet op het bedrijf. Bij verstoringen van de productiviteit of kwaliteit van de arbeid doet hij verbetervoorstellen. Hij neemt in overleg met zijn leidinggevende maatregelen om onnodige kosten te voorkomen. Hij adviseert zijn leidinggevende bij productieproblemen en (arbeids)calamiteiten over mogelijke oplossingen. Hij neemt in overleg met zijn leidinggevende maatregelen om mensen en middelen adequaat in te zetten.	
Gewenst resultaat	Het arbeidsproces verloopt optimaal.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> • Kennis en toepassen evaluatietechnieken • Kennis van arbeidsprocessen • Kennis van de organisatie • Kennis van de teelt • Kennis van productieproces 	Samenwerken en overleggen <ul style="list-style-type: none"> • Anderen raadplegen en betrekken 	Hij overleg met zijn leidinggevende over de arbeidsinzet op het bedrijf en mogelijke kostenbesparende maatregelen en de adequate inzet van mensen en middelen en mogelijke oplossingen bij productieproblemen en arbeidscalamiteiten.
	Vakdeskundigheid toepassen <ul style="list-style-type: none"> • Vakspecifieke mentale vermogens aanwenden 	Hij maakt op basis van zijn vakkennis, teeltkennis en deskundigheid verbetervoorstellen om de productiviteit en de kwaliteit van de arbeid te verhogen en draagt oplossingen aan bij productieproblemen en calamiteiten zodat het arbeidsproces geoptimaliseerd kan worden.
	Bedrijfsmatig handelen <ul style="list-style-type: none"> • Kostenbewust handelen 	Hij zorgt ervoor dat in de verbetervoorstellen en de eventueel te nemen maatregelen onnodige kosten worden voorkomen en/of gebruikt de meest kostenbesparende methoden bij de inzet van arbeid ten behoeve van de teelt.

Kerntaak 3 Managet het bedrijfsonderdeel		
3.10 werkproces: Vormt netwerken en maakt hier gebruik van		
Omschrijving	De teamleider teelt en arbeid onderhoudt (externe) contacten met klanten, leveranciers en externe adviseurs en bouwt een eigen netwerk op. Hij raadpleegt externe contacten om informatie te verkrijgen die van belang is voor het opstarten en/of continueren van zijn onderneming/afdeling en profileert zich positief binnen zijn netwerk, afgestemd op de doelgroep. Hij maakt mede op basis van de informatie afkomstig uit zijn netwerk in overleg met zijn leidinggevende keuzes voor zijn onderneming/afdeling.	
Gewenst resultaat	Een actueel netwerk. Potentiële klanten hebben een positief beeld van de organisatie en het producten- of dienstenaanbod. Potentiële) klanten/afnemers zijn aan de onderneming gebonden en trends worden herkend. Opdrachten zijn samen met anderen uitgevoerd.	
Vakkennis en vaardigheden	Competentie en component(en)	Prestatie-indicator
<ul style="list-style-type: none"> Kennis en toepassen netwerken Kennis van de keten 	Relaties bouwen en netwerken <ul style="list-style-type: none"> Relatienetwerk onderhouden en benutten 	Hij gebruikt het netwerk informatie te verzamelen, ervaringen uit te wisselen en expertise te delen. Hij legt makkelijk en actief contact, wekt belangstelling van anderen en overtuigt anderen van gemeenschappelijk voordeel.